

1 PITA

Pitando Nakaya Koretero

Nakangoro Kambayeroyingo

1 Pitaro Mande Tabango

Pitando nga so uyingga nga nakangoro, oni simoo bare nowoondoyemo hamoo teyingo, ngu ende gurano gurano, ko songo songo oorootenggoku, nguro so uyi nakangoro soweyoyunoyingo. Ngu oni simoo bare nowoondoyemo hamoo tetoni, oorootenggoku, ngu ene yuto oni ngundiro, ende gurano gurano oorootenggo. (1Pita 1:1). Ngu naruno, Pita Rom merako nguno oruwo. Rom endega ngu, enengo oowooyi gura Babilon, nguro nga so uyingga nga nakangoyingo.

Ngu oni simoo bare nowoondoyemo hamoo teyingo oni, ngundo ngu hamoo oorengo, Yisas Krayis keyoyingo. Nguro damoningga nguno, Rom Gabuman onindo kowuri gura gura yunoyingo. Pitando ngu, ene yanggango yunoro, nguro oni oni tetenggoku ngu, gome yanggango dowooya, enengo nowoondoye hamoo teyingongga, ngunonggo nangge yanggango dikayi ero, Pitando enengo ingonduduye ngu yokutuyeroyingo. Ene Yisasdo enengo weti mbumbuwa ngu kuri andangeyunoyingo. Yisas enengo muringga ngu, ndadiro tero, ene yanggango dikaro ngu, kowuri gura gura ngu yoyingo. Ngu narungga nguno, Yisas ko ombuwa. Pitando ngu ooga nguro mande nga

nakangoyingo nga, kenoya, ingoya, nguno ene yanggango dikaro oruwanggo. Pitando ngu soru himi nguro muri gome gura gura ngundo ooreri toongooteku nguro mandeni eyingo. Ngu simoo bare ngu Yisas Krayisro nowoondoyemo hamoo oorengo teyingo nguno mande eyingo.

Nga bukga ngaro mande gumi gumi ngu, ngandiro ooroote:

* Kambayeroyingo mande. 1:1-2.

* Anutro kono ngunonggo enengo ingonduduye ngu, yokutuwooyunoro, simoo barero weti mbumbuwaye ngu andangeyunoyingo. Ngundiro tero, enengo pawa newendemo yoyoro ombuyingo. 1:3-12.

* Muri nenengo nguro mande, ko noorengo sobosobo oni ngu manggoye komo keyowato. 2:11-3:7.

* Noore hamoo Krayisro gabogaboyi ootooro ngu, noore ngu komo kowuri koorowoowato. 3:8-4:19.

* Mande gura gura ngu, oni simoo bare nowoondoyemo hamoo teyingo. 5:1-11.

* Okeyi mande eyingo. 5:12-14.

¹ No Pita, no Yisas Krayis nguro Aposel. Nondo nga mandega nga, ye oni simoo bare Anutdo enengo rogoyerowoku, nguro no so uyingga nga yengo nakangooteno. Yo, Yuda oni gidaregado ye Yuda oni Krayisno nowoondoyemo hamoo tetenggoku, ngu oweyerootoyi, yengo ende damoni kuri yokoro, mera songomo saro, Pondas merakono, Galesiyano, Kapadosiyano, Esiyano,

ko, Bitiniyano nguya oorootenggoku, nguro nga so uyingga nga, yengo nakangooteno.*

² Kurimi oorengo, Awa Anutdo yengo ingoro, ene ye rogoyeroro soreyerooni, ye enengo oni tunootero oorootenggo. Yuka Kundingiyimbo ye yoyeni, ye kundingiyi oorootenggo. Ene ngundiro tetoni, ngunonggo ye mete Yisas Krayis, nguro manggowo keyootenggo. Yo, Yisas enengo sidudaroni, ngundo ye sogi yunootoni, nguno ye oni nenengo tunooteyingo. Nondo Anutno yemboongetowe, enendo ye sumange ayibini ngu, ko, nowoondoye imakeyingo muri ngu yeno angero ooretoni oruwanggo.

Keta Oruweroyi Gomengga Ngu Sambo Endemo Soboyeroro Ooroote

³ Nguro ngu, noore komo Anut ngu Oo Bidodo Simburi Simbunani Yisas Krayis, nguro eweyi ngu oowooyi bingami ero okoororuwato. Ngundo ngu, noorengo nowoondoyi urungga tero, ene sumange teyunoro, Yisas Krayis, merenonggo ko yokutuwootoni ootoogeyingo. Nguno ngu, Anutdo noore yoyeni, oni keta tunooteyingo. Noore nguno keta oorengo ootooro, noore Anut sobowootooye, ene omburo, noore ko yoyowa.

⁴ Nguro ngu, Anutdo noore enengo rogoyerowoku ngu, noore enendo yoyootoni, nguro noore Anutdo oo gome noore yunoweroyi, ngu yowato. Ngu oo gomengga ngu ngandiro.

* **1:1:** (Ngu mudi oni ngu Yuda oni gidarega, ene Anutro nange ingootenggo. Ene Yisas Krayis ngu Anut Nangoni, ero ma ingootenggo).

Noore eneya sambo endemo noore suwooyi sano keta oruwato. Yo, sugi sugi keta oruweroyi ngu gome oorengo, biyomi gura eneno kini. Ngu ooga ngu, ye soboyeroro, sambo endemo ooroote.

⁵ Ye Anutro nowoondoyemo hamoo tetoyi, nguno ngu, enengo yanggangoni, ngundo ye gome soboyerootoni, nguro ye gome ooroontenggo. Ene naru wenga nguno tunootero, ko yoyoweroyi oore, ene kuri yoonenengootoni ooroote.

⁶ Ye Anutdo ko yoyoweroyi ngu ingoro, nguro ye oni oni tetenggo. Ene ataga bine ngu naru ootuwoo bodaga nangge, nguno ngu, ye towootowoo gura gura yeno ombuwa.

⁷ Ngu kowuri gura gura yeno ombuteku, ngundo yengo nowoondoyemo hamoo teyingongga, ngu towoongoote. Toowoongooteku ngu, yengo nowoondoyemo hamoo teyingongga, ngu yanggango, ko, nenengo tete, ngundi kini, bine? Noore ingooteto. Beye goyayi gol oo ngu, ene biyomi yeweroyi. Ene gol ngu de nombono towoongoro katoyi, oo kakawu ngu dero kinitetoni, gol oorengo nangge oruwa. Ngundiro nangge, kowuri ngundiro, ngundo yengo nowoondoyemo hamoo teyingo ngu towoongoote. Nguno ngu, yengo nowoondoyemo hamoo teyingo, ngundo gol beye oo ngu dagaro, ene gome oorengo tunootewa. Nguro ngu, yengo nowoondoyemo hamoo teyingongga ngu yanggango oodoni, oororo, kootuyisina, Yisas Krayis tunoo oorengo tunooteweroyi naruno ngu, asa, ene yengo oowooye bingamiye duridariyedodo yunowa.

⁸ Ye ene ma kenoyingo, ene ye nowoondoye ene inoro, nguro nowoondoyemo hamoo tero, ye nguro oni oni urungga tetenggo. Yengombo ngu oni oningga tetenggoku ngu, mera ngaro oni oningga ngu dagate. Yo, hamoo, yengo oni oni tetenggoku ngu urungga oorengo, nguro yengo manggoyebo, ero yootunoweroyi nguya kini.

⁹ Yo, Anutdo ataga ye yoyooteku, nguro ye oni oni urungga tetenggo. Ndadiro nguro, yengo nowoondoyemo hamoonga nguro enggeni tunootete. Yo, yengo nowoondoyemo hamoonga nguro enggeni, ngu ngandiro. Anutdo ye ko yoyoote.

¹⁰ Anutro ingondudu eyingo onindo nga sumangengga ngaro mandeni yeno yootunoro ewonggoriyomu, ngu ataga yeno tunooteteku nga. Ene Anutro mandega ye ko yoyowa, ngu mandega nguro sumoo sumoo ero erewero, koyi yanggango tewonggo.

¹¹ Krayisro Yuka Kundingiyi ngu Anutro ingondudu eyingo oni nowoondoyemo uro, ootooro, ngundo ngu, kowuri gura gura ngu Krayisdo koorwooro, ko, kootuyisina ene oowooyi bingamidodo tunooteweroyi, ngu eneno yootunoyingo. Nguro mandeni ngu enendo kuri yootunoro ewoku, ngu Anutro ingondudu eyingo oni, nguro sumoo sumoo ero eyingo. Ndawu narunggano, ene ombuwa? Ndadiro ooga ngu naruno tunootewa? Ero sumoo eyingo.

¹² Ene Anutdo ene kuri etuyeroyingo, enengombo ngu mandega nguno enengo hoorooweyeroweroyi nguya kini. Kini, ene ye hoorooweyerowero, ko ngu

teyingo. Ngundiro nangge, Yuka Kundingiyi Sambononggo ombuyingo, ngundo oni newende yokutuwootoni, ngundo Mande Keta Mesarango nga yeno ero etuyerootenggo. Yo, hamoo, Anutro sambono Engel oni nguya, ene nga mande gomengga nga ingowero hahangetenggo.

Anutdo Noore Negoyerowoku, Nguro Noore Kundingiyi Oruwato

¹³ Yo, Anutdo ataga ye yoyooteku, nguro ye komo yengo ingonduduye yoonenengoya, gome sobowooya oriyi. Ye ngunonggo Yisas Krayis ngu tunooteweroyi, nguro doongedoon-goodoongo teya, sobowooya oriyi. Ye ngundiro tero oodoyi ngu, asa, enengo sumangeni ngu yeno ombuweroyi, nguro ye nowoondoyemo hamoo oorengo teyi.

¹⁴ Ye ngu komo simooye manggokorokoro simooyengga ngundiya teya oriyi. Kuri ngu, ye Krayis nowoondoyemo hamoo ma teyingo naruno, ye Anutro murini ngu ma ingoyingo. Nguro ngu, ye nowoondoye ootoogeweroyi muri biyomi nguno oruwonggo. Ene ataga ngu, ye ngu muri biyomingga nguno oororo, ngu ma keyowero.

¹⁵ Kini, Anutdo ye kuri negoyeroyingo ngu kundingiyi. Ngundiro nguro, ye nguya komo kundingiyi oriyi. Yo, yengo oororo, omburo tetenggoku, ngu bidodomo ngu Anutro muri kundingiyi nguno endeyoyi.

¹⁶ Ndadiro nguro, Anutro mandeno, Anutdo ngandiro ete.

No kundingiyi oorootenoku, nguro ye komo
nguya kundingiyi oriyi. Ero eyingo. (Le-
witikas /Wok Pris 11:44-45)

*Anutdo Uri Urungga Oorengombo Noore
Uriyeroro, Ko Yoyoyingo*

¹⁷ Yendo ngu Anut negongoro, ngu etenggo. Awa, ero etenggo. Ngu Awananingga ngundo, ene oni noorengo oowoonani, ko, noorengo ootootoonani, bingaminani nguno ma wirikoyeroote. Kini, ene noorengombo muri tetetoku, nguno wirikoyeroote. Ngundiro nguro, Anut doongeyimo, noore komo ingondudu gome ngu tero, gome nenengo endeyoro, mera ngano oruwato. Nga merangga nga, ngu noorengo mera oorengo kini.

¹⁸ Noore ingooteto. Ye kuri Krayisno nowoon-doyemo hamoo ma teyingo naruno, ye muri biyomimo oruwonggoku, nguno ngu, yengo os-isambayebo muri biyomingga yunoyingo, nguno oruwonggo. Ene Anutdo ye kuri ngu muringga, ngunonggo uriyeroro yoyoyingo. Enendo mera ngaro gol beye oo biyomi yeteku, ngundo ma uriyeroro yoyoyingo.

¹⁹ Kini, ene Krayisro sidudarowobo ye ko uriyeroyingo. Ngu sidudaroga ngu urini urungga awuno oorengo. Krayis ngu, ene Sipsip nangani duriyo gome oorengo moondeyimo mambu dongo biyomi gura nguya kini, wooro yeweroyi nguro ngundiro tunootewo.

²⁰ Anutdo mera ma yeyingomo, ene Krayisdo ngu kongga ngu teni, ero rogo teyingo. Ene naru

wengamo nguno, ye hoorooweyeroweroyimboroyootunootoni tunooteyingo.

²¹ Ene ye hoorooweyerootoni, ye nguno Anutro nowoondoyemo hamoo tetenggo. Ngu Anutga ngundo nangge, ene kuri merenonggo Krayis yokutuwootoni, keta ootoogetoni, ene oowooyi bingamidodo inoyingo. Ngundiro nguro, ye nguya Anutro nowoondoyemo hamoo teya, ye nguro oni oni teya, sobowooya oodoyiga, ene omburo, ko yoyowa.

²² Ye komo nga mandega nga hamoo oorengo keyoyi. Ngu muringga nguno ngu, yengombo yengo nowoondoye ngu gome yomosiyootoyi oruwa. Ngundiro nguro, yendo yengo dobookuriye ngu nowoondoye yunootenggo. Arisa, ataga ngu, ye komo dobookuriyeboro nowoondoyi teweroyi muringga, ngu bidodoboro koyi yanggango teya, dobookuriye nowoondoyi teyunoyi.

²³ Yo, Anutdo ye yoyeni, ye enengo Mande Keta Mesarango oni keta oruweroyi yunoyingoku, ngu ingoro, nowoondoyemo hamoo teyingo. Ngunonggo ngu, ye oni keta tunootero, buniyo bodaga owita nemimbo yomooteku, ngundiro tunooteyingo. Yo, Anutro Mande yanggango-nidodo, ngundo ye yoyeni, keta tunooteyingo. Nguro ngu, ye Anutya sugi sugi oruwanggo.

²⁴ Anutro mandeno ngandiro ete.

Oni simoo bare bidodo ngu, ene so irosara ngundiro. Oniro duridariye ngu so irosara ariyero, nungo makooro merako uteku ngundiro.

25 Ene Oo Bidodo Simburi Simbunani, nguro mandeni ngu, ene suwooyi sano sugi sugi oruwa, ero eyingo. (Ayisaya 40:6-8)
 Nga mandega nga, ngu Mande Keta Mesarango ngu yeno ero etuyeroyingongga ngu.

2

Oo Bidodo Simburi Urungga, Ene Ya Ungoom- boro Nonggini Keta Ooroote

¹ Arisa, ye komo muri biyomi bidodo yokoyi; godange mande; godange muri gidarega bidodo; oni sitowiyedodo nguya nowoondoye biyomi yeweroyi; oni kootuyisina mande eweroyi, ngu bidodo yokoyi.

²⁻³ Ndadiro nguro, ye ngu kuri Oo Bidodo Simburi, ngu murini ngu kenoro ingowonggoku, ngu muringga ngu gome ningguri oorengo. Ngundiro nguro, noore ingooteto. Buniyo bodaga owita nemimbo yomooteku ngu, ene nonoro nangge gome ingoote. Ngundiro nangge, ye komo nono gome oorengo Anutnonggo ombuteku, ngu yoya neyi. Ngu nonongga nguno oo biyomi gura ma ooroote. Kini, ene yengo nowoondoyemo hamoo teyingo, ngu yanggango teyunoote. Ngundo ye yoyeni, ururu tero, ye Anutdo ko yoyoyingo, ngundiro oruwanggo.

⁴ Ye komo Yisasno ombuyi. Ene ngu ya ungoomboro nonggini suwooyi sano keta oorooteku ngu. Ene oni simoo baredo ngu ingootoyi, ngu ene biyomi yetoni, nguro ene owero yokoyingo. Ene Anutdo ene rogo tero, nguro gome ingoyingo.

⁵ Ye nguya ngu ya nonggini suwooyi sano keta ooroetekungga ngundiya oriyi. Anutdo ye yootunoyerooni, ye Yuka Kundingiyi nguro ya tunooteyingo. Ngundiro nguro, ye ngu Anutno wooro yeyingo oni kundingiyi tunootero, nguno ye eneno yambo mande tero, enengo oowooyi okooweroyi ngu Anutno wooro yetenggoku ngundiro. Ye ngundiro tetoyi ngu, Anutdo Yisas Krayisno ingoro, nguno ene yengo wooro yetenggoku, nguro gome ingowa.

⁶ Anutro mandeno nguya ngandiro nakan-goyingo.

Ingoyi, nondo kuri Sayiyonno (Yerusalemno) ya mundumimboru nonggini yanggango oorengo (Krayis), ngundo ngu, ene mete ya yanggango teyinoweroyi gome oorengo. Ataga no ene yoro, Sayiyonno mitoowe ooroote. Nguro ngu, oni enengo nowoondoyemo hamoo tetenggoku ngu, ene oyimo ma yowanggo. Ero eyingo. (Ayisaya 28:16)

⁷ Ye kuri nowoondoyemo hamoo teyingo oni garo, ya mundumimboru nonggini yanggango oorengonga (Krayisro) ngu, ene gome oorengo, ero ingootenggo. Ene onindo nguro nowoondoyemo hamoo ma tetenggoku ngu, ya yeweroyi oni ngundiro. Anutro Mandeno, ngandiro ete.

Ya yeweroyi onindo ya mundumimboru nonggini andangero, mandeni biyomi, ero yokoyingo. Ene ataga ngu ya mundumi nguro nonggini yanggango oorengo teyinowero ooroote, ero eyingo. (Sam 118:22)

⁸ Anutro Mandeno, mande ngandiro ete.

Oni nowoondoyemo hamoo ma teyingo ngu, ene oni keye tootokiyeroweroyi digi (Krayis) ngundiro tunooteyingo. Ngu digi urungga, ngundo tootokiyerootoni, ukero uwa, ero eyingo. (Ayisaya 8:14-15)

Ene Anutro Mande Keta Mesarango ngu andan-gero yokoro ngu, ene keye tootokiyerootoni, ene ukero uwanggo. Yo, onindo oo teweroyi ngu kuri Anutdo eyingo, ngundiro tetenggo.

⁹ Ene Anutdo ye enengo simoo bare kuri ro-goyerowo. Ye ngu Anutro wooro yeyingo oni sobosobo urungga nguro keyimo oni oruwanggo. Ye enengo oni simoo bare sowe kundingiyi. Ye ngu Anutro oni simoo bare nenengo oorengo oruwanggo. Ye nguno ngu, enendo muri gome nenengo yeno tewoku, ero yootunowanggo. Ngu ngandiro. Enendo ye negoyerootoni, ye kuri suwoo ooreri biyomi ngu yokootoyi, enendo ye yoyoro, omburo, enengo soru gome himimo yoyeyingo.

¹⁰ Kuri ngu, ye oni simoo bare songo songo oruwonggo. Ene ataga ngano ngu, ye Anutro simoo bare oorengo tetenggo. Kuri ngu, ye Anutro sumangengga ngu ma yoyingo. Ene ataga ngano ngu, ye Anutro sumangengga ngu kuri yowonggo.

Noore Ngu Komo Anutro Ko Oni Tero Oruwato

¹¹ Ye Kristen dobookurine, ye ngu ende songomboro oni ngundiro. Ye ngu, nga meranggano ngano ngu, naru ootuwoo bodaga nangge oruwanggo. Asa, nondo ngandiro yeno eteno. Ye komo ingonduduyemo ingoyingo

kurimingga ngu yokoya, kootu inoyi. Ngu muringga ngundo gaboyeboya ebe biyomi urooteri.

¹² Ye komo oni Anutro mande ingoro yokootenggoku, ngu kewooroyemo nguno gome nenengo oorengo endeyoyi. Ene yeya mandeye biyomi ero ngandiro etenggo. Ye muri biyomi tetenggo, ero ngu, ene kootuyisina, yengo koye gomengga ngu kenoro, ene Krayis ko omburo wirikoyeroyingo naruno, ngu Anutro oowooyi bingamini, ero okoowanggo.

¹³ Ye ngu komo Oo Bidodo Simburi Simbunani, nguro ingonduduni, ko, mamana mandeni ngu nangge keyoyi. Nguro ngu, ye komo mera ngano Gabuman koreteyingo oni, Parayim Minista, nguro manggowo keyoyi.

¹⁴ Ye komo Gabuman oni sobosobo bidodoboro manggoye nguya keyoyi. Parayim Minista, ngundo ngu, Gabuman oni sobosobo oni yoyetoni oorootenggoku, nguro oni muri biyomi tetenggoku, nguro gumi ogingo yunoro; ko, oni ene muri metemi tetenggoku, nguro oowooye bingamiye ero okootenggo.

¹⁵ Yendo muri gome nangge ngundiya teyi, ero, Anutdo nguro gome ingoote. Ye ngu muri gome tetoyi ngu, asa, oni yeya mande biyomi eweroyi ooreyi gura ma kenoro ingowanggo.

¹⁶ Ye Kristen oni, ye Setanro murinimo ma oorootenggo. Kini, ye ngu yengombo yengo soboyeroro oorootenggo. Ene yengo muriye gomengga nguno oorootenggoku, ngunonggo torige torige muri biyomi ngu ma tewero. Kini, ye komo Anutro ko oni oorengo teya oriyi.

17 Ye komo oni bidodo oowooye bingamiye eya okooyi. Yengo Kristen dobookuriye, nguro nowoondoyi teyunoyi. Ye komo Anutro sosoreyi. Ye komo mera ngano sobosobo oni koreteyingo ngu oowooyi bingami, eya okooyi.

Noore Komo Krayis Keyoro, Ogingo Kowuri Koorowoowato

18 Ye ko oni, ko oo bidodomo, ye komo yengo kono soboyeroottengoku ngu, enengo manggoye keyoya, ko ngu gome teya, ngu eneno nowoondoyemo nangge oriyi. Sobosobo oni biyomi, ko, sobosobo metemi nguya, nguro ye komo manggoye keyoyi.

19 Yo, ye Anutro ingondudu tero endeyootoyi, nguno ene kingo oorengo ogingo ye yunowanggo. Ye ogingo ngundiro koorowoowanggoku ngu, arisa, Anutdo ngundiro muri nguro gome ingoote.

20 Ene yendo muri biyomi tetoyi, nguro oni songombo ye yudoyi ngu, asa, ngu yengo muri biyomiyengga tewonggoku, nguro gumi yootenggo. Ene yendo mande muri gome metemingga tetoyi, nguro enendo ye yutoro ogingo yunootoyi, koorowooweroyi muringga nguro Anutdo gome ingoote, ero eyingo.

21 Anutdo ye kuri negoyerowoku ngu, ye ngundiro muringga ngu keyoyi, ero ewo. Ndadiro nguro, Krayisdo kuri ye hoorooweyeroro ogingo koorowooyingo. Nguro ngu, ene kuri ngu muringga ngu ye etuyeroyingo. Nguno ngu, ye nguya enengo keyi ngu keyowanggo.

22 Anutro Mande ngundo Krayisro ete.

Ene nguno weti mbumbuwa gura ma teyingo.
Ene manggowoomo mande godange gura
ma eyingo. Ero eyingo. (Aiyasaya 53:9)

²³ Mundi onindo Krayis yomooyinoro mandeni
biyomi etoyi, ene mande nguro gumi gura
ma eyingo. Kini, ene kingo ogingo nangge
koorowooro, ene sanggiri mande gumi gura
ma eyingo. Kini, enengombo enengo yoro,
oni mande oo bidodo nenengo wirikoyingo oni
(Anut) kandeyimo yeyingo.

²⁴ Enengo goweyibo noorengo weti mbum-
buwanani ngu koorowooro, de omukondino
ooreyingo. Ngundiro nguro, noore sugi sugi
oruweroyi ketangga ngu yoro, muri gome
nenengo ngu keyowato. Yo, mundi onindo Krayis
utoro, yomburiyoyingongga, nguno ene noore
yomosiyeroweroyimboru teyingo. Nguro ngu,
noore weti mbumbuwaro murini biyomi ngu
bidodo yokowooto.

²⁵ Kurimi ye Sipsip oore yokoyingo ngundiro.
Ene ataga ngu, ye ko yowoorengoro, yengo
sobosobono ombuwonggo. Nguro ngu, So-
bosobo ngundo yengo endeyoyingongga ngu
gome soboyeroote.

3

Erambarisa Teweroyi Nguro Mandeni

¹ Ngundiro nangge, ye bare kame-
sumooyedodo, ye komo kamesumooye ngu
nowoondoyemo nangge oriyi. Ene kamesumooye
gidarega ene Anutro mande ngu ma keyootoyiga
ngu, asa, ye baresumooyemboru muriye

gome nenengo ngu kenoro, ngunonggo ene nowoondoye yowoorengowanggo. Mande nangge eroruweroyi nguya kini. Kini, yengo muriye gome nenengo endeyootenggoku, ngundo ene hoorooweyerootoyi, nowoondoye yowoorengowanggo.

² Ndadiro nguro, ene ye bare ye yeyootoyi, yengo kamesumooyemboro oowooye bingamiye okooro, ngunonggo gome nenengo endeyootenggoku. Nguno ngu, ene mete nowoondoye yowoorengowanggoku ngu.

³ Ye goweye sangani nangge ma nakaya teyinowero. Yengo uye siwitooro yomosiyoro, nguno irosara gura gura nguno pararo, ko, beye goyayi oo ngu pengoro nguno towikumba gome gomemu tero, ngundo goweye nakangoweroyi murimo nguno nangge ma oruwero.

⁴ Kini, ye komo nowoondoyega ngundiya nakangoyi. Nowoondoye nakaya teyinootenggoku ngu, ene biyomi yeweroyi oo nguya kini. Nowoondoye imakeyingomo kengero oruweroyi muringga ngu, Anut doongeyimo, gome nenengo oorengo. Ngungga ngu yengo irosara nenengo orini.

⁵ Kurimi ngu baredo Anutro nowoondoyemo hamoo tero, ene kundingiyi oriyingo. Ene ngundiyo tero, ngunonggo ene kamesumooye nowoondoyemo oruwonggo. Ngu muringga ngu enengo irosaraye.

⁶ Serando ngu ene muri ngundiyo teyingo. Ene Ebarahamro manggowo keyoro, kameyimboya, oni urungga, ero eyingo. Ene yendo ngu muri gome ngundiyo ngu tero, ye oo guraro ma sosore-

wanggoku ngu, arisa, ye ngu Seraro nambo-sumoongo oruwanggo.

⁷ Ye simoo, baresumooyedodo, ye komo ingondudu gome metemi ngu yoya, ngunonggo baresumooyemboya gome oriya. Bare moondeyi ngu yanggango nguya kini. Ngundiro nguro, yendo gome yomosiyeroyi. Yendo komo enengo ingootoyiga, ene nguya suwooyi sano oruweroyi ketangga ngu yowanggo. Ngundiro nguro, yendo ngu muringga ngu keyowanggoku ngu, asa, yengo yemboongeyingo naruno, Anutdo yengo yemboongetenggoku, ngu ingowa.

Ye Komo Nowoondoye Gobooro Yeya Oriya

⁸ Ataga no nga mandega nga wenga yokoweroy-imbora ngandiro eteno. Ye bidodo komo nowoondoye guranangge yeya, gobooro oodega, ye oni bidodoboro nowoondoyi teyi. Ye komo Kristen dobookuriyeboro nowoondoyi urungga teyunoya, sumange teyunoyi. Ye komo windawinda muri biyomi ngu yokoyi.

⁹ Ene oni songombo yeno muri biyomi teyunootoyiga ngu, asa, ye ngu gumi mande muri eneno ma tewero. Ngundiro nangge, onindo yeya mande biyomi etoyi ngu, asa, yendo mande biyomi gumi ma ewero. Kini, yendo ngu gumi ngandiya teyi. Anutdo kumana yunoni eya, Anutno kira eyi. Ngundiro teweroyi, nguro Anutdo ye negoyerowoku ngu, ene mete kumana ye yunowa.

¹⁰ Nguro ngu, noore ingowato. Anutro Mandeno, ngandiro ete.

Ene oni enengo ketangga ngu gome tunoote-toni ero, ko naru gome metemimboro ingooteku ngu, arisa, ene komo manggowo ngu roogo tero, ene godange mande biyomi gura ma ewa.

¹¹ Ene komo muri biyomi ngu kootu inoro, muri gome ngu nangge tewa. Ene nowoondoye imakeweroyi muri ngu erewero yoro, ene ngu muringga ngu keyoro oruwa.

¹² Ndadiro nguro, Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngu doongeyimbo ngu oni gome nenengo ngu yeyoro hoorooweyerote. Ene suwooyi sano onindo yemboongetenggoku, nguro sodeyete. Ene Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngundo ngu oni mande muri biyomi tetenggoku, ngu doongetero, yeyoro, ene nguro gumi biyomi nguya yunoote, ero eyingo. (Sam 34:12-16)

Noore Muri Gome Nenengo Tero, Nguro Kowuri Nguya Koorowoowato

¹³ Ene ye muri nenengo ngu keyowero yanggango yewanggoku ngu, onendo ene mete ngu muringga yeno ngu yomburiyowa? Hamoo oorengo kini.

¹⁴ Ene yendo muri gome nenengo ngu tero, nguro gumi ogingo ngu koorowoowanggoku, nguno ngu, ye oni oni teyi. Ene onindo ye sosoreyi ero oo tetoyiga ngu, ye ngu oo nguro ma sosorewero. Yengo nowoondoye ngu ma soriyokowero.

¹⁵ Kini, yengo nowoondoyemo nguno ngu komo Krayis nangge yetoyiga, enendo yengo endeyoyingo ngu bidodoboro soboyeroni. Onindo

yengo Krayisno nowoondoyemo hamoo teyingo gomengga, nguro murinimboro yeno sumoo etoyiga ngu, asa, ye komo mande ememonggo muri nenengo wesiyoro eweroyi, nguro meyeya oriyi.

¹⁶ Ene yendo oniro mande gumi eweroyi naruno nguno, ye komo nowoondoye hamoomonggo mande ememonggo gumi eyi. Ye ngundiro etoyi ngu, asa, yengo nowoondoyemo ingootenggoku, no oo biyomi gura ma teyingo, ero ingootenggo. Ene yendo Krayisro mande murini gome nguro etoyi, nguro oni ene yomooyinoro mande biyomi etenggoku ngu, asa, ene oyimo yowanggo.

¹⁷ Ene Anutdo etoni ngu, noore mande muri gome nenengo tetetoku, nguro ogingo yoweroyi, ngu mete. Ene mande muri biyomi nguro ogingo yoweroyi, ngu biyomi oorengo. Ndadiro nguro, noore oo biyomi tewootoku, nguro gumi nangge yowato.

Krayis Ngu Noorengo Weti Mbumbuwa Andangewero Kuri Kumooyingo

¹⁸ Noore Krayisro nguya ingooteto. Ene tambu gurananggemo noorengo weti mbumbuwanani andangeyunowero kumooyingo. Ene ngu oni gome nenengo oorengomu, ene noore oni biyomi nga hoorooweyeroweroyimboro kumooyingo. Yo, enengo goweyi ngu kumooyingo, ene Anutdo Krayis ko yokutuwootoni, keta ootoogeyingo narungga nguno ngu, enengo Yukani keta ootoogeyingo.

¹⁹ Ngundiro tero, enengo yukani, ngundo oororo, oni kumooyingo nguro musiyemo uro, nguno ene Anutro mande wesiyoro, ero etuyeroyingo.

²⁰ Yo, Yisas ene oororo, oni kumooyingomu ngu Nowaro naruno, ene Anutro mandeni ngu, ene yomburiyoro toongooyingo, nguno Anutro mandeni wesiyoro yunoyingo. Ene Anutdo nguro gumi biyomi sodedo ma yunoyingo. Kini, Anutdo ene soboyeroro oodoni, ngu naruno Nowa ene wanggoningga ngu temukoyingo, oni kandegura gidemboro kabusa nangge ngu oni ngu ke-wooroyemo metemi oruwonggo. Ngu oni ngu nangge, ene wendeyi nero ma kumooyingo.

²¹ Ngu sonongga ngu, sono kundingiyi gimutenggoku, nguro gabogaboyi ngundiro. Ngundo ngu, ye ko yoyooteku ngu. Ngundo goweyemo sugabo ngu sonowootoni ma kinitewa. Kini, ngundo ngu, sunggi mande guranangge Yisas Krayis keyowero, ero gosiyootenggo. Yo, hamoo, Yisas Krayis ene kuri merenonggo ko ootoogeyingongga ngundo ene ye yoyoro, Anut tanggeyimo ombuyingo.

²² Yo, hamoo, Krayisdo kuri sambo endemo ooreyingo. Ene Anut kandeyi koondosina bingaminidodo musiyomo bibitero oodoni, Anutro sambono Engel oni, ko oo yanggangoyedodo ngu bidodo, Yisas yanggangoni ngu newendemo oorootenggo.

4

Oni Ene Krayis Keyoro ngu, Ene Kowuri Yowa

¹ Arisa, Krayis ngu goweyimbo ogingo koorowooyingo. Ngundiro nguro, ye nguya ingonduduye ngu Krayisdo ingondudu tero, ogingo koorowooyingo, ngundiya yoya dowooyi. Ndadiro nguro, oni ene Krayisro koni ngu tero, nguno goweyebo ogingo koorowoowaku ngu, asa, weti mbumbuwaro yanggangoni, ngundo ene ko ma soboyerowa.

² Ngundiro nguro, oni keta oorootenggoku, nguno nowoondoye kurimingga ngu ma keyootoyi, ngundo ye ko ma soboyerote. Kini, Anutro ingonduduni ngu nangge keyootoyi, ngundo ye soboyerote.

³ Kuri ye muri oni sowe gidaregado muri biyomi gura gura tetenggoku, ye nguya kuri tewonggo. Ngu muringga ngu ngandiro: sebobarese teweroiyi muri; nowoondoye uru teyingo muri biyomi; sono kowoo yanggango ngu gome neweroyi muri; oo simbo urungga karo, nero, nguno sono kowoo yanggangomu gome gome nero, ngunonggo wenonoro oororo, sebobarese muri biyomi teweroiyi muri; godange anut nguno yambo mande tero, nguno enengo bingamiye ero okooweroyi muri, ngu bidodo tetenggo.

⁴ Ene ataga ngu, ye ngu muri biyomingga ngu eneya ma tetenggo. Ngundiro nguro, ene ataga soriyokoro, nguro yeya mande biyomi etenggo.

⁵ Ene kootuyisina ngu, enengombo komo enengo muriye wirikoyingo oni urungga nguno yootunoro ewanggo. Ene oniro muriye wirikoyerowero meyeroro ooroote. Yo, hamoo, ene oni kuri kumooyingo, ko, keta oorootenggoku nguya wirikoyerowero soboyeroro ooroote.

⁶ Kurimi, Krayisdo Mande Keta Mesarangonga, ngu oni kuri kumooyingomo nguya wesiyoro ero yunootoni ingoyingo. Nguro muri ngu ngandiro. Ene oni simoo bare enengo weti mbumbuwa tero kumootenggoku, ngundiro kumooyingo. Ene Anutro Mande Keta Mesarango ingoro, nguro enengo gaboyega ngu, ene keta oruweroyi, ngu Anut keta oorooteku ngundiro.

Anutdo oo Kingo Duwoo Yunooteku, Nguro Koyi Tewato

⁷ Oo bidodo kiniteweroyi naruwo, ngu kuri namoko tete. Nguro ngu, ye komo gome ingondudu teya, yengo ingonduduye himi yetoningga, nguno ye mete suwooyi sano Anutno yemboongeya oriyi.

⁸ Ye komo Kristen dobookuriyeboro nowoondoyi teweroyi muringga, ngu gome dowooyi. Ngu muringga ngundo muri gidarega ngu bidodo dagayeroote. Ndadiro nguro, nowoondoyi teweroyi muringga, ngundo weti mbumbuwa urungga andangero yokoote.

⁹ Ye komo dobookuriye yeno mayero oorootenggoku, ngu gome soboyerowanggo. Ye nga kongga nga tewero nowoondoye biyomi ma ingowero. Kini, ye komo oni oni teya hoorooweyeroyi.

¹⁰ Ye bidodo songo songo Anutro oo kingo duwoo hoorooweyeroyingo koyi, ngu kuri yowonggo. Nguro ngu, oo kingo duwooga nguro ye komo ko teya, Kristen dobookuriye hoorooweyeroyi. Ngu muringga nguno ngu, ye

Anutro sumangeni gura gura bayeteweroyi, ko oni tunootero oruwanggo.

¹¹ Ene oni gurado Anutro mande wesiyoya etoningga ngu, asa, ene komo Anutro mande nenengo oorengo wesiyoya eni. Ngundiro nangge, oni gura ene oni songo hoorooweyerowero ngu, ene komo ngu kongga ngu Anutro yanggango inootoni tetekungga, ngu teni. Ndadiro nguro, simoo bare ene yengo ko gome ngu kenoro, nguno ene Yisas Krayisdo eneno oo tewoku, nguro ene Anutro oowooyi bingami urungga ero okoowanggo. Yo, hamoo, O Anut, gengo yanggangongge duridarigedodoga, ngu suwooyi sano tunootero, sugi sugi oruwa. Ngu hamoo.

Ye Krayisya Ogingo Gobooro Koorowooweroyi, Nguro Mandeni

¹² Ye Kristen dobookurine oorengo, yeno Krayisro konimo nguno towootowoo gurano ye towooyeroweroyi, ngu de kookingo ngundiro yeno ombuwero teteku ngu. Ene ye ngandiro ma ingowero, ngu ooga ngu ene songo oo guradiroga nooreno ombuwero tete, ero, ye ma soriyokowero.

¹³ Kini, ngu towootowoongga nguno ngu, ye Krayisya ogingo gobooro koorowooyingo. Nguro ngu, ye komo oni oni teyi. Ye ngundiro tetoyi ngu, enengo duridarini yeno tunooteteku naruno ngu, asa, ye mete oni oni urungga tero, ye nowoon-doye metemi gome ingoro oruwanggo.

¹⁴ Ye ngu Krayisro oowooyimo ko tetoyi, nguro oni yeya mande biyomingga etoyiga ngu, ye komo mete nguro oni oni teyi. Ndadiro nguro, Anutro

Yuka Kundingiyi nguro yanggangoni, ngu yeno oorooto.

¹⁵ Ye komo ingonda teyi! Ye kewooroyemo ngunonggo oni gurado ene oni ureni kumoowa; ngundi, oo yakakayi tewa; ngundi, ene muri biyomi gura gura tewa; ngundi, oni gura koni yomburiyowa; oni gura ngundiro muri ngu tetoni ngu; asa, nguro ogingo gumi ene inootoyi, oyimo yowa.

¹⁶ Ene oni ngu Kristen nguro ogingo ngu koorowoowaku ngu, asa, ene nguro oyimo ma yowa. Kini, ene komo Anutro oowooyi bingami ero okoowa. Ndadiro nguro, ene Krayisro oowooyimo ko tete.

¹⁷ Anutdo wirikoyerowoyi naruni ngu namoko ombute. Koretero Anutdo enengo simoo bare bidodo wirikoyerowa. Yo, koretero ene noore wirikoyeroro, nguno ngu, ene simoo bare eneno nowoondoyemo hamoo ma tetenggoku, ngu ndadiro ene teyunowa? Hamoo oorengo, ene biyomi tewonggoku, nguro gumi biyomi urungga yowango.

¹⁸ Anutro Mandeno ngandiro ete.

Ene ko yanggango terogogo oni gome nenengo ngu ko yoyowoyi. Arisa, oni ene Anutro mande kootu inoro, ene mande muri biyomi tetenggoku, ngu ndadiro tewango? Ero eyingo. (Poroweb 11:31)

¹⁹ Nguro ngu, Anutro ingonduduni enengo oni gidarega yoyokootoni, ogingo koorowooro ngu, ene komo enengo ketangga suwooyi sano oruweroiyiga ngu Anut kandeyimo yetoyiga orini. Yo, hamoo, Anutdo kuri noore yoyeyingo.

Ngundiro nguro, ene suwooyi sano noore gome oorengo soboyerooni oorooteto.

5

Ye Tabango Oni Ngu, Ye Komo Anutro Sipsip Ngu Gome Sobowooyi

¹ No ataga ye Kristen oniro tabango oni, yeno mande ngandiro ewero. No nguya tabango oni. No nenengo doongenembo kuri Krayis kenootoowe, ene ogingo koorowooyingo. No nguya, noore ngu duridariga kootu tunooteweroyiga, ngu yowato. Nguro ngu, no nga kongga ngaro nowoondoye samangoyingo mande ero, ye yunooteno.

² Ye komo Anutro oni simoo bare ngu gome soboyerooyi. Ene ngu Sipsip ngundiro ye kandeyemo oorootenggoku ngu. Onindo ye eririyerooyi, nguno ko ngu teweroyi kini. Kini, yengombo Anutro manggowo ngu keyoya, ko ngu teyi. Ko nguro digi beye yoweroyimboro nangge ko ma tewero. Kini, yengo nowoondoyebo ko ngu tewero hahangeya teyi.

³ Yengombo yengo bingamiye nangge okooro, Anutro simoo bare urungga ye kandeyemo yewoku ngu, ma yowongowero. Yengo ootootooye ngu komo gome nenengo oorengo oodoyi, Anutro Sipsip, ngundo ye yeyoro, nguno ene yengo muriye, mandeye nguya gome keyowanggo.

⁴ Ngundiro tewanggoku ngu, yengo Sobosobo Koreteyingonga (Krayis) ngu tunoo oorengo tunooteyingo naruno ngu, ye ngu sunggi gura

duridaridodoga ngu suwooyi sano sugi sugi oruweroyi, ngu yowanggo. Ngungga ngu ma biyomi yewa.

*Noore Komo Imakeyingo Murimo Urogogo,
Noore Ingondudu Gome Nenengo Tewato*

⁵ Ngundiro nangge, ye simoo oore garo, ye komo nguya yengo tabango oni ngu nowoon-doyemo ootooya, nguro manggoye keyoyi. Ye komo bidodo yengo muriye ngu yeyiga imake-toningga, ye komo Kristen dobookuriye manggoye keyoyi. Noore ingooteto. Anutro Mandeno ngandiro ete.

Anutdo oni enengo bingamiye ero okootenggoku ngu, nguro ma ingoote. Ene ngu oni gome newende imakeyingomo oni songo nowoondoyi teyunooteku oningga, ngu Anutdo ngu oni nguro gome ingoote, ero eyingo. (Poroweb 3:34)

⁶ Ngundiro nguro, ye komo yengo ingonduduye, muriye ngu andangeya yokoya, ye ombuya, Anut yanggangonidodoga ngu newendemo uya oriyi. Ye ngundiro tetoyi ngu, asa, Anut enengo narunimo ngu, ye bingamiyedodo yunowa.

⁷ Anut enengombo ye gome soboyerowa. Nguro ngu, yengo kowuriye bidodo, ene kandeyimo komo yetoyiga orini.

⁸ Ye ngu komo ingonda teya, gome sobowooya oriyi! Yengo mudi oni ngu Setan, ene ngu Layon ngundo yanggango kiyero eteku ngundiro. Ene kombitero mayero, oni gidarega ereweyeroro yeyoro, yutoro, yooneweroyimboru endeyoote.

⁹ Ye komo nowoondoyemo hamoo yanggango teya, ngunonggo ene owetoyiga toongeni. Ye ingoyi, yengo Kristen dobookuriye mera bidodomo oorootenggoku, ngu nguya yendo ogingo koorowootenggoku, ngundiro koorowootenggo.

¹⁰ Yo, yendo ngu ogingo naru ootuwoo bodaga nangge kooroworo ingowanggo. Kootuyisina ngu, enengombo ye yooneneyeroro, yengo nowoondoyemo hamoo teyingo ngu yanggango teyunootoni, ye nguno yanggango dikaro oruwanggo. Anut ngu sumange bidodoboro simburi. Yo, ye Krayisro keyimo oni, nguro Anutdo yengo gome ingoote. Nguro ngu, ene ye negoyerootoni, ye eneya enengo duridarini nguno sugi sugi oruwanggo.

¹¹ Eneo nangge yanggango bidodo oorengo oorooteku, ngu suwooyi sano sugi sugi ngundiro oruwa. Ngu hamoo.

Kambayeroyingo Mande

¹² Nondo nga mande ootuwoo bodaga nga nakangoro, yengo Sayilas kandeyimo ye yunooteno. Nondo ngu Sayilas ngu ingootowe, noorengo doboonani oorengo tete. Nga so uyingga ngano ngu, nondo ye yanggango yunootowega, ye ngunonggo Anutro sumangenga nondo nguro ewonoku, ngu yoyi, ero nakangooteno. No nenengombo kuri ingoro, nguro no yootunoro, tunoo eteno. Yo, ye mande nga ma kabetewero. Kowuri yeno tunooteteku naruno, Anutro sumangeni, ngundo ye yoyeni, yanggango dikaro oruwanggo.

¹³ Anutro oni simoo bare Babilon (Rom) endemo oorootenggokuya, yeya ngu Anutdo kuri yedodo rogoyerowoku, ngundo noya ye kambayerooteto. Noro nangone, Mak nguya kambayeroote.

¹⁴ Ye bidodo komo Kristen dobookuriyeboya kandeye dowooya, nguno ebe nowoondoyi nowoondoyi teya oriyi. Ye Krayisya gobooro ootooya, ye nguno nowoondoye imaketoningga oriyi. Ngu hamoo.

ANUTRO MANDE KETA
The New Testament in the Rawa Dialect of the Rawa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Rawa long Niugini

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rawa (Rawa) (Rawa)

Dialect: Rawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2024 from source files dated 31 Aug 2023

7f5bc84a-4dea-522b-980c-a11c545b87cc